

DET RUMMELIGE MISSIONSHUS

Det rummelige missionshus

Fællesskab der favner

Søren Juul Skovenborg

Søren Juul Skovenborg
Det rummelige missionshus - fællesskab der favner

1. udgave, 4. oplag 2012

Udgivet med støtte fra Indre Missions missionsfond

Lohse
© Forlagsgruppen Lohse 2011
Korskærvej 25
7000 Fredericia
www.lohse.dk

Tilrettelægning og omslag: Kirsten Jensen
Omslagsfoto: Istockphoto
Skrift: Adobe Caslon Pro

ISBN: 978-87-564-6168-9

Indhold

Forord	7
Overvejelser undervejs	11
1. Glimt fra min egen historie	13
2. Mange søger Guds svar	17
3. Missionshuskulturen	23
4. Forholdet til menneskelivet	29
5. Plads til forskellige opfattelser	33
6. Forholdet til det ukendte	39
7. Saligprisningerne set fra en skæv vinkel	45
8. Fordomme – en barriere	49
9. Når trygheden udfordres	55
10. Mildheden	59
11. De “svage” er noget særligt	63
12. Striden om salmebogen	65
13. Snævre porte	69
14. Små vejledninger	73
15. Efterskrift	79
Litteraturliste	81
Om forfatteren	83

Forord

Hvert missionshus har sit særpræg og sin kultur. Der er dog én ting, som er fælles og binder os sammen i den 150 år gamle forening Indre Mission, nemlig mottoet: Lede til Jesus – leve i ham.

Alligevel har mange missionsfolk for længe siden opgivet, at nye finder ind i missionshuset. Det er, som om vi har forliget os med, at dørtrinnet til missionshuset er for højt, selv for naboen. Eller også er det de gamle Hans Kirk-fiskere, der står som skræmmende spøgelse ved døren.

Det er nemmere at omvende en fladkirkelig bænkevarmer end at slæbe ham ind i missionshuset.

Journalist Poul Høi, Berlingske Tidende 1. februar 2011

Indre Mission vil aldrig opgive at lede mennesker til Jesus, men er det muligt at knytte visionen sammen med virkeligheden i et almindeligt missionshus? Trods nedslående erfaringer har vi dog oplevet, at der gennem generationer har siddet tusindvis af nye mennesker i missionshusene. Også i dag ser vi dem overalt. Nogle af dem er oven i købet blevet ansat i Indre Mission. Du, som læser dette, er måske første eller anden generation i missionshuset.

Jeg er selv en stor ven af missionshuset. Siden jeg som 24-årig første gang for alvor stiftede bekendtskab med missionshuset, har det været omdrejningspunktet for mit fællesskab med andre kristne. Jeg er overbevist om, at langt flere vil kunne finde den samme glæde ved at komme i mis-

sionshuset, som jeg selv fandt. Jeg tror, det blandt andet kan ske ved, at missionshuset signalerer rummelighed, hvor der er plads til mennesker, der ikke ligner missionsfolk, men har det til fælles med dem, at de er på den samme vandring.

Er du enig eller uenig i dette og samtidig har gjort dig overvejelser om missionshusets rummelighed, håber jeg, du vil være nysgerrig nok til at læse bogen for måske at se nogle andre vinkler på sagen.

Det kan også være, du opgiver at læse bogen, fordi du ikke orker at gøre forsøg med nye projekter. Til dig vil jeg sige, at denne bog ikke indeholder nye visioner og forslag til at lave et katalog med fint formulerede handleplaner og projekter. Netop derfor henvender bogen sig ikke først og fremmest til ledere, men er til alle.

Bogens behandling af temaet om rummelighed henvender sig i en vis udstrækning også til andre fællesskaber end missionshuse. Nogle sognekirker, valg- og frimenigheder, husfællesskaber og frikirker vil også kunne få udbytte af den.

Jeg håber, at så mange som muligt vil få lejlighed til at læse den. Både for at give plads for nye venner, men også for at give større plads for alles ven, Jesus Kristus.

Tak til de mange, som har læst mit manuskript på et eller andet tidspunkt under den lange proces til det færdige resultat. En særlig tak skal lyde til Hans-Ole Bækgaard (Olsen) og missionssekretær Johan Schmidt Larsen for en specielt stor indsats med gode og uundværlige råd. Tak til generalsekretær Thomas Bjerg Mikkelsen for den positive og engagerede modtagelse. Tak til redaktionssekretær Kirsten Jensen og forlagschef Vibeke Sode Hjorth fra forlagsgruppen Lohse for arbejdet med at få bogen gjort helt færdig. Tak

til Indre Missions missionsfond for økonomisk støtte til, at bogen kan gives gratis til mange af Indre Missions venner rundt i landet.

Jeg takker også alle dem, som har fortalt eller skrevet deres vidnesbyrd til mig. De fleste har ikke ønsket, at deres navne skulle frem, hvilket jeg naturligvis har respekteret.

Sidst og ikke mindst en stor tak til dig, Alice, for din tålmodighed med den tid, som skulle have været din, men som er blevet brugt på denne bog.

God læselyst!

Græsted 2011

Missionær Søren Juul Skovenborg,

Præstevænget 105, 3230 Græsted.

E-mail: soeren.skovenborg@indremission.dk

Overvejelser undervejs

Efter hvert kapitel kan du alene eller i en gruppe tage de overvejelser op, der er kommet undervejs. Det kan for eksempel være ud fra følgende reaktioner:

- Jeg er uenig
- Jeg er enig
- Jeg har noget at tilføje
- Jeg lærte noget nyt
- Hvad jeg fandt særlig vigtigt

1. Glimt fra min egen historie

Mange nye troende kan fortælle, hvordan Gud uden andre menneskers vidende har arbejdet med dem.

Min egen historie er et eksempel på Guds skjulte arbejde, men også et billede på kristne menneskers rummelighed.

FRA KOMMUNIST TIL KRISTEN

Jeg er vokset op i et hjem, hvis kristne holdning var noget, som jeg i mine unge år ikke ønskede at vedkende mig. De sidste 2½ år før jeg som 22-årig kom til tro på Jesus, var mit livssyn og politiske standpunkt uløseligt knyttet til den kommunistiske ideologi.

Kort efter min 21 års fødselsdag flyttede jeg til Skanderborg, hvor jeg ikke kendte andre unge. Jeg begyndte at spille badminton, men der skulle mere til for at fylde en uge ud. En dag så jeg en lille bekendtgørelse i den lokale ugeavis, at der blev indbudt til KFUM og K møder. Denne ungdomsforening var jeg flere gange stødt på. Jeg husker, hvordan jeg forsigtigt mødte op i deres hus. Jeg blev straks tilbudt at komme i en bibelkreds med tre søde piger. Det var lige, hvad der skulle til for at fortsætte i foreningen!

Snart begyndte vi at mødes jævnligt, og det gav mig nogle trofaste tilhørere til mine ekstreme politiske synspunkter, som jeg agiterede for i tide og utide. Jeg bliver floy, når jeg tænker på, hvilken plageånd, jeg må have været, men pigerne tog det ganske roligt. De lyttede tålmodigt, dog med en slet skjult bekymring.

Jeg mindes ikke, at pigerne i bibelkredsen var specielt gode til at forklare meningen med bibelteksterne. I hvert fald fat-

tede jeg ikke en millimeter af noget som helst. Derimod var deres kærlighed til Jesus ikke til at tage fejl af. Den gjorde et stort indtryk på mig.

Jeg er overbevist om, at pigerne bad meget for mig og inderligt ønskede, at jeg måtte lære Jesus at kende. Da det stod klart for mig, at jeg ikke havde arbejde i Skanderborg efter nytår, var pigerne ikke sene til at gribe situationen. Jeg blev anbefalet at tage på bibelskole i Hillerød. Den havde de hørt så meget godt om. Det endte da også med, at jeg kort efter årsskiftet i 1975 stod på skolen med min rygsæk.

Der gik ikke mange dage, før jeg inderligt havde fortrudt mit valg. Jeg forstod ikke meget af undervisningen. Den virkede ligegyldig for mig. Samtidig blev der talt meget om politik, fordi der havde været Folketingsvalg den 9. januar. Den politiske interesse var dog stort set begrænset til et eneste parti for mine elevkammeraters vedkommende, og jeg kom til at føle mig meget alene med mine synspunkter. Mødet med kammeraternes holdninger forstærkede blot mit politiske ståsted, og jeg blev så aggressiv, at én af lærerne nærmest blev bange for mig.

Samtidig trak længslen efter at tro i mig. I slutningen af tiden i Skanderborg var jeg nemlig begyndt at tænke på fortabelsens mulighed. Hvis det var sandt, at et menneske kunne gå evigt fortabt, ville jeg være i en forfærdelig situation. Jeg tror, at denne frygt var en blanding af påvirkningen fra pigerne og et eksempel på den ofte mærkværdige måde, Gud arbejder på.

Min omvendelse kom helt uventet. Det skete, da jeg under et forkyndende møde pludselig valgte, at jeg ville være kristen og følge Jesus i tykt og i tyndt. Der gik dog mindre end en time, før jeg pludselig blev slået af forskrækkelsen over, at jeg slet ikke havde de kvaliteter, det krævede. Dermed var der kun fortabelsen tilbage.

Jeg husker tydeligt, hvordan alt sortnede for mig. I en ubeskrivelig fortvivelse og frygt fandt jeg et sted, hvor jeg kunne være alene, mens uroen voksede mere og mere. Jeg gik rundt som i en tåge og vidste hverken ud eller ind. Jeg var så overbevist om min håbløse situation, at jeg ikke kunne drømme om at tale med andre om den.

Efter et døgn, hvor jeg var helt alene med min dybe fortvivelse, skete der igen noget uventet. Pludselig dukkede et syn frem for mit indre øje, hvor jeg så en stor hånd, der førte mig gennem en stor åben port.

Ligeså soleklart, min fortabthed havde stået for mig, forstod jeg dette syn. Gud viste mig, hvad jeg aldrig selv var i stand til at gøre eller kunne fatte, nemlig at Jesus allerede havde gjort alt for mig. Hvor jeg det ene øjeblik var fuld af den værste frygt, fik jeg den mest ubeskrivelige fred. Han havde frelst mig!

Dette syn blev en total omvæltning for mig. Det var som en revolution, der gav mig helt nye mål. Et nyt liv var begyndt.

Mærkværdigt nok var det umuligt for mig at forklare, hvad der egentlig var sket. Jeg havde ikke helt styr på hvilke ord, der "skulle" bruges. Af samme grund fortalte jeg ikke nogen, at et nyt liv var begyndt. Jeg var bange for, at andre ville tvivle på min oplevelse, hvis jeg forsøgte at forklare mig. Den risiko turde jeg ikke løbe. Et syn med en hånd og en port stod der vist ikke noget om i nogen lærebog. I hele to måneder gik jeg med "hemmeligheden", hvor den førømtalte lærer var den eneste, jeg turde betro mig til.

Kommunismen vendte jeg ryggen til på en sådan måde, at jeg nærmest forbandede den langt væk. Alle troede sikkert, at jeg stadig var kommunist. Det blev jeg i hvert fald på et tidspunkt konfronteret med fra en af mine holdkammera-

ter. En dag jeg stod i vaskekælderens sammen med ham, begyndte han pludselig at bebrejde mig, at jeg var kommunist.

“Det er jeg faktisk ikke mere,” forklarede jeg ham. “Jo, du er!” slog han fast.

Hvad skulle jeg svare? At Gud pludselig havde “tilladt” sig at gøre mig til en Jesu discipel? Så ville han vel forlange at få en forklaring på, hvordan det var gået til, så han ud fra dette kunne bedømme, om troen var ægte? Da ville jeg uden tvivl få dumpekarakter.

Samtalen blev ikke længere. Jeg måtte lade ham tro, at jeg var kommunist. Jeg var dybt fortvivlet, for der var selvsagt noget, jeg gerne ville have fortalt ham.

LAD GUD FÅ LOV TIL AT ARBEJDE

Gud kan arbejde med et menneske på en måde, som er totalt skjult for andre. Ja, han kan allerede have skabt en “revolution”, som vi ikke kender til. Det gælder for den, som hverken har styr på det ene eller det andet af Bibelens budskab. Den, der lever et forkludret liv. Den, der giver udtryk for helt andre opfattelser af kristenlivet, end vi har.

Jeg er overbevist om, at hvis vi formår at slappe af i Jesu navn, giver vi gode vilkår for, at Gud kan arbejde med den enkelte der, hvor han eller hun er i sin vandring. Det er bedst for os alle, at vi får lov til at være på netop vort sted i vores vandring med Gud. Derfor er det værdifuldt, at vi giver plads og forståelse for forskellighed. Alternativet er ensretning, hvor vi egentlig giver os ud for at være noget, vi ikke er.

I missionshuset vil vi derfor give rum for forskellighed. Vi gør det både for at lede til Jesus og for at leve i ham.

2. Mange søger Guds svar

Kristendommens svar på livets store spørgsmål er ukendt for rigtig mange danskere. Midt i denne brogede flok er der nogle, som mere eller mindre i det skjulte søger kristendommen, selv om de ikke har hørt nogen fortælle om den. Derfor står de uden grundlæggende forudsætninger for at vide, hvor de skal søge hen, og hvad de skal gøre. Det er ikke nogen selvfølge, at de søger kirken eller læser i Bibelen.

DET UBEVIDSTE

I sin bog "Opdragelseskristendom og vækkelseskristendom" har Ole Hallesby en artikel om, hvordan Gud arbejder i menneskers underbevidsthed med at kalde dem til fællesskab med ham. Guds arbejde i underbevidstheden har større betydning, end vi kan forestille os, påstår Hallesby. Vi ser det, når et menneske, som aldrig tidligere har beskæftiget sig med kristendommen, pludselig bliver søgende, tilsyneladende uden at noget særligt er gået forud.

Åndens arbejde i underbevidstheden kan et menneske ikke modstå. Det har Han forbeholdt sig ret til at gøre uden at spørge mennesket om lov. ... Vi skal glæde os over, at Ånden arbejder i menneskers underbevidsthed og selv gå med i det arbejde. Professor Ole Hallesby

Detsker ikke så sjældent, at dem, som ser ud til at være meget langt væk fra at tro på Gud, i virkeligheden er tæt på det. At dem, som umiddelbart siger nej til Gud, en dag vender om og siger ja. Gud ved, at det er sådan. Og han glæder sig over det, hver gang det sker. Han kender alle mennesker og ved, at den modstand, som han møder hos mange, i virkeligheden dækker over et ønske om at leve i tro på ham.
Holger Skovenborg. Et ord med på vejen. Nr. 42/2010

NYOMVENDT KVINDE, 33 ÅR

“På en eller anden måde lader det til, at Helligånden har arbejdet i mig siden min barnedåb, uden at jeg har været bevidst om det eller har haft et bevidst ønske om det. For eksempel har jeg helt fra min barndom haft en fornemmelse af, at der er mere mellem himmel og jord end som så, og da jeg stod i kirken til min konfirmation og sagde ja til trosbekendelsen, tænkte jeg ved mig selv, at det faktisk betød noget for mig, og at jeg ikke stod og løj, men at jeg bare ikke rigtig vidste, hvad det egentlig var, jeg sagde ja til. På samme måde oplevede jeg det som noget rigtig rart at gå i kirke i forbindelse med konfirmationsforberedelsen, selv om jeg ikke rigtig forstod, hvad der foregik, og selv om jeg ikke kendte nogen i kirken.

Efter min konfirmation var jeg ikke opsøgende i forhold til kirken eller andre kristne aktiviteter og fællesskaber, men alligevel kan jeg se tilbage og få øje på flere kraftige fingerpeg hen mod et liv som personlig kristen. Et af de stærkeste er fra mine teenage- og ungdomsår, hvor mine klassekammeraters optagethed af fester, druk, drenge og sex var ganske uforståelig for mig, og hvor jeg som noget helt naturligt valgte sportslige aktiviteter, det familiære samvær og den hjemlige hygge i stedet for. Og senere hen oplevede jeg i

forskellige sammenhænge igen følelsen af, at kristendom var noget rigtig rart at beskæftige sig med, for eksempel da jeg i forbindelse med min videre uddannelse skulle have kristendomskundskab (af den ikke-forkyndende slags) som et obligatorisk fag.

I dag tænker jeg sådan om det, at jeg blev kristen den dag, jeg blev barnedøbt, men fordi jeg ikke blev oplært i den kristne tro og ikke fik Guds ord forkyndt, så blev jeg en forfrossen og stendød kristen. Stille og roligt er jeg blevet tøet op og vakt til live igen, da Guds ord begyndte at blive forkyndt for mig gennem en nær kollega, og jeg efterfølgende begyndte at læse lidt i Det Nye Testamente og være opsøgende i forhold til kirken og kristen oplæring.”

LÆNGSLEN EFTER ET FUNDAMENT

Mange har på en smertelig måde erfaret, at livet blev slået i stykker. Død eller sygdom afslørede for dem, at de ikke kan selv. Det sker ikke sjældent, at nogle derfor begynder at søge et åndeligt fundament, og efter en tid møder vi dem måske i kirken.

Lærer vi dem nærmere at kende, er det ikke ualmindeligt, at de er usikre på, hvad kristen tro egentlig er. Selv efter flere års kirkegang er der nogen, som ikke engang har en Bibel derhjemme. De ved ikke, hvad de skal spørge om, fordi deres forhold til kristendommen er famlende og usikker.

“Jeg manglede ganske enkelt en grundlæggende viden om, hvor jeg skulle begynde at søge.”

Kristendomskursus.dk kursusdeltager

ALENE OM TROEN

Der er også dem, som læser i Bibelen og er uforbeholdent positive over for kristne. Alligevel har de intet fællesskab med andre kristne. De kommer aldrig i kirken. Først efter flere års gentagne indbydelser til at deltage i et Kristendomskursus.dk eller lignende, kan vi måske møde dem.

“Måske har jeg også førhen været troende, men der har jeg ikke haft nogen at dele det med. I dag har jeg et kristent fællesskab (Indre Mission), hvor jeg henter masser af styrke, og som samtidig holder mig fast i troen.”

Stine 30 år til Kristeligt Dagblad

EGEN SANDHEDSBOBLE

Det er ikke ualmindeligt, at mennesker er blevet optaget af kristendommen, mens de ud fra egne ønsker og drømme formulerer, hvem Gud er, og hvad troen betyder. De har kun lidt interesse i at kende Bibelens budskab. De holder sig måske stort set kun til Fadervor eller De 10 Bud. Nogle kommer i en kirke, hvor præsten blot bekræfter dem i, at kristendom ligeså godt kan være at leve i sin egen sandhedsboble.

“Jeg ser ikke mig selv som meget religiøs. Jeg kalder mig kristen, men jeg er ikke helt afklaret med min tro, for der er noget, som tæller for at være religiøs, og andet tæller imod. Derfor har jeg valgt min egen lille personlige pakke.”

Camilla 20 år til Kristeligt Dagblad

EN INTERESSE ER SKABT

Endelig er der dem, som har hørt om kristendommen et eller andet sted, måske i medierne eller i et foredrag, og som derefter begynder at blive optaget af spørgsmålet om tro og liv.

“Når en person har hørt om kristendommen, vil der i mange tilfælde opstå et ønske om at være inde i dens åndelige virkelighed.” Hørt i en udsendelse i Danmarks Radio

ET KALD FOR MISSIONSHUSET

Disse mennesker er på en særlig måde en gave for det kristne fællesskab, og de er samtidig et kald til rummelighed, så de med deres helt personlige bagage kan være en naturlig del af vores fællesskab. Derfor er denne bog skrevet.

3. Missionshuskulturen

Vi kan fra tid til anden høre i radioen, at nutidens dansker er meget individualistisk og vælger sig selv først. I forhold til sociale relationer er det mere og mere almindeligt at vælge dem fra, som falder udenfor, fordi de ikke matcher forventningerne. Det er ikke ualmindeligt, at en "taberonkel" ikke inviteres med til familiefesten. Vi har talentkonkurrencer i TV, hvor der sættes fokus på det at være en vinder, mens de, der ikke er på toppen, kasseres og stemmes ud.

En af de fordomme, som er knyttet til missionshuset, er, at man ikke følger med tiden. Når nogen er trætte af "vinder- og fejlfinderkulturen", burde missionshuset logisk set være det befriende pusterum, man søger hen til. Det er dog nok de færreste, som gør sig sådanne overvejelser.

Hvad enten missionshuset følger med tiden eller ej, bør det altid være et frirum, hvor man kan være sig selv. Rummeligheden må være det fornemme visitkort, vi stolt proklamerer med ordene: "I missionshuset er der ingen vindere eller tabere."

Alligevel har mange danskere det syn på missionshusets kultur, at de ikke kan være med her. Missionshuset fornemmes som et sted, hvor forventningerne til moralen er for høj. Det samme gælder det åndelige niveau. Selv om de fleste danskere ikke så meget som har overvejet at sætte deres ben i missionshuset, føler de nok et eller andet sted, at de ikke vil blive accepteret, som dem de er.

Jeg vil ikke være en del af fællesskabet omkring missionshuset, fordi

– jeg ønsker ikke at være en del af kulturen

– jeg ved ikke nok om kristendommen

– jeg kan sikkert ikke blive accepteret, som den jeg er

Forfatterens opsamling af holdninger

Vi kan hurtigt blive enige om, at der er knyttet mange horrible fordomme til missionshuse og missionsfolk. Samtidig må vi dog også indrømme, at det ikke virker helt sandsynligt, at synet på Indre Mission alene har sin grund i fremtrædende meningsdanneres snæversyn. Vi ved, at der til ethvert fællesskab knytter sig en kultur, som kan virke ekskluderende.

Det gælder ikke mindst for små fællesskaber, som de fleste missionshuse består af. Små fællesskaber har tendens til at udvikle en særlig mentalitet og omgangsform, som er svær at forholde sig til eller ændre på for udefra kommende. “Vi siger og gør, som vi plejer”. En sådan kultur er enormt vanskelig at lave om på. Det er lettest, hvis alle kender stilen i fællesskabet og retter sig ind efter den. Så er ingen i tvivl om, hvad man skal mene og gøre. Men fællesskabet bliver til gengæld også meget forudsigeligt og kedeligt og derfor heller ikke særlig befordrende for rummelighed og udvikling

For at komme i missionshuset, skal du være enig.

Du møder nærmest dig selv, når du kommer i missionshuset. Det er ikke fordi, du tror på den samme Gud, vil jeg sige. Det er, fordi troen ender med at give dig den samme referenceramme. Antropolog Tina Wilchen Christensen fra Dansk Folkemindesamling til Kristeligt Dagblad den 5. juli 2010.

MISSIONSHUSKULTUREN OG HYKLERI

En bestemt missionshuskultur med dens uskrevne normer og forventninger bygger ikke alene barrierer udadtil, men kan også gøre fællesskabet snævert indadtil.

Jesus gik på flere punkter hårdt i rette med at lade sig styre af normer og traditioner. Et eksempel har vi fra Luk 13, hvor en kvinde, der havde været krumbøjet i 18 år, bliver helbredt af ham på en sabbat. Nogle af jøderne blev forargede, fordi der ikke måtte arbejdes på sabbatten. Jesus afslørede deres hykleri, fordi de ikke holdt sig tilbage for at passe deres dyr på sabbatten.

Dette eksempel viser, at selv for fromme Gudstroende er det muligt at have normer og traditioner, som sættes højere end Guds ord.

Et eksempel på, at ellers gode traditioner kan blive en faldgrube, fordi ikke alle magter at efterleve dem, har vi i ApG 5 med ægteparret Ananias og Safira. De ville gerne være som de andre i den første kristne menighed, hvor man var fælles om alt og delte ejendele imellem sig efter behov. Ægteparret solgte deres ejendom og lod som om, at de afleverede alt til menigheden, men alligevel beholdt de noget for sig selv.

Ananias og Safira ville gerne tjene Gud, men fordi de samtidig ville overholde nogle normer, som de i virkeligheden ikke var bundet af, blev de forhindret i det. Ægteparret havde et ømt punkt, når det gjaldt penge. Hvis menigheden ikke havde haft den ellers gode tradition med at dele alt, havde de haft mulighed for at arbejde med deres ømme punkt i eget tempo frem for at hykle.

Hvad foretrækker vi: At blive begravet sammen med Ananias og Safira, eller begrave de uskrevne regler og forventninger?

“Vi må holde ham hellig, som alene er hellig, og lade alt det andet falde,” har jeg hørt én sige. Det er ikke nogen dårlig idé at få slagtet de hellige køer.

Engang jeg var på evangelisation i Århus og ringede på den sidste dør i en opgang, var der ingen der åbnede, og jeg begyndte at gå ned igen. Så mødte jeg på trappen en frisk ung pige i begyndelsen af tyverne, og jeg spurgte, om hun boede i lejligheden på 4. sal. Det gjorde hun.

Jeg blev knap færdig med at fortælle, hvad mit ærinde var, før hun begyndte at skrike som en afsindig, så det skar igennem marv og ben på mig, og man uden tvivl kunne høre det i alle lejligheder i opgangen: “Indre Mission! Føj!!! Mine forældre er indremissionske, og de er de værste hyklere, man kan forestille sig.”

Var pigens dom uretfærdig? Eller formåede forældrene ikke at have en troværdig sammenhæng mellem tro og gerninger? Eller var det blot missionshusets normer, de havde problemer med?

HVAD ER MISSIONSHUSKULTUREN?

Ser vi tilbage på missionshuskulturen, som vi ved, den var mange steder for et par generationer siden, kan vi sætte navn på normer og forbud, som synes helt meningsløse: Der burde kun læses kristne bøger, helst fra O. Lohses Forlag. Biografen var forbudt område ligesom kortspil og dans. I dag ryster de fleste af os på hovedet af dette.

I parentes bemærket må vi dog ikke glemme, at missionshusene har hjulpet tusinder af familier fra at gå til i alkohol og spil. Fællesskaberne i missionshusene var gode alternativer til kroen og var fristeder i en grå og trist hverdag. Missionshusene fik en kontaktflade i befolkningen, som helt og

aldeles er fremmed for os i dag. Måske skal vi være lidt var-
somme med at ryste på hovedet af de gamles normer.

Jeg tror ikke de drak alkohol.

Jeg er ret sikker på, at de ikke dansede.

Om de spillede kort, ja det ved jeg ikke.

Men mere sig, det kunne de alligevel.

Indlæg om indremissionsfolk på en internetdebatside

Om et par generationer vil man måske også ryste på hovedet af den kultur, vi har i missionshuset i dag. I hvert fald er det ikke helt enkelt at afsløre, om vi har lukket os selv inde i former og forventninger, som egentlig er meningsløse. For eksempel er det ikke mange år siden, at nogle ældre ikke var i stand til at lytte til forkyndelsen i missionshuset, hvis taleren ikke bar slips. Det er helt forkert, når man kan få det spørgsmål, som jeg en dag fik stillet i telefonen, alt imens jeg sad ved tasterne og arbejdede med denne bog: "Skal man være på en rigtig måde for at være kristen?"

Skal vi begrave noget meningsløst, er det naturligvis nødvendigt at vide, hvad det konkret drejer sig om. For at afsløre det vil vi forsøge at se os selv udefra. Så kan der måske tegne sig et billede af en bestemt missionshuskultur, der ikke signalerer den rummelighed, som vi gerne vil eller regnede med at have.

Vi oplevede, at yngste-brødre var villige til at komme i vores kirke, fordi de oplevede, at vi skelnede skarpt mellem evangeliet og religiøs moralisme, og det gav dem mulighed for at udforske kristendommen fra et nyt perspektiv.

Timothy Keller i "De fortabte sønners Gud", side 62

I de næste tre kapitler vil vi forsøge at se os selv sådan lidt udefra. Vi vil gøre det ved at stille nogle spørgsmål i forhold til forskellige problemstillinger. Efter hver problemstilling vil vi se nærmere på, hvad vi kan genkende fra os selv og vort fællesskab.

“Det Frisind, som nødvendig maa være i et saadant Arbejde, der skyer Partivæsenet som Pesten, har Herrens aand for længst velsignet os med. Og de Forskelligheder, som findes imellem os, og som bør findes imellem os, er ikke større, end at de ingeniunde hæmmer Arbejdet og lige saa lidt forstyrrer Samlivet imellem os.”

Vilhelm Beck om Indre Mission

4. Forholdet til menneskelivet

Signalerer vores fællesskab glæde over livet og dens muligheder?

Eller signalerer fællesskabet snarere, at kristen tro og liv er livsfjendtligt og virkelighedsfremmed, duftløst og gråt?

Indre Mission er ikke ligefrem noget, man forbinder med sport og livsglæde. Ugebrevet A4

MENNESKET HAR STOR VÆRDI FOR GUD

At leve med Guds stadige nærvær giver på én gang en stilfærdig glæde og en oplevelse af glans over livet, over det menneskelige og over hele naturen, som omgiver én. Göran Bergstrand (fra "Menneske og kristen" af Allan Graugaard Nielsen, side 192)

Når Bibelen taler om mennesket, er problemet ikke, at vi er mennesker, men at vi er afskåret fra Gud og fællesskabet med ham. Vores værdi i forhold til Gud kan sammenlignes med, at min bil bliver stjålet, og jeg tænker: "Nu er min bil værdiløs!" Men problemet er jo ikke min bil. Problemet er, at jeg er afskåret fra den. Hvis ikke tyven har ødelagt den, har bilen lige stor værdi. Mit problem løses ved, at bilen bliver fundet og leveret tilbage.

Til trods for Bibelens udsagn om menneskets værdi, har kristne ofte forsømt at fremhæve den sandhed. Der har gen-

nem kirkens historie været en konstant fristelse til at adskille Gud og skaberværket. Allerede i urkirken var der grupper, som nedvurderede det, der havde med skaberværket at gøre: Ægteskab, seksualitet, mad og arbejde. Legemet er blevet betragtet som noget urent og mindreværdigt. At være menneske kunne af nogle opleves som at være i modstrid med at være kristen. Den verden man levede i, var blot en parentes, som man ikke skulle tage del i.

Groft sagt ligger en sådan indstilling parallelt med ateismen. Mens ateismen forkaster Gud for at få plads til skabningen, har mange kristne forkastet skabningen for at få plads til Gud. En vranglære som Paulus gik hårdt imod, men som alligevel mere eller mindre har (for)fulgt kirkerne helt til i dag.

Et sådant forhold til skaberværket bygger barrierer til den verden, som kristne selv er en del af. Hvis for eksempel kunst og kultur nedværdiges, indikerer det ikke alene et miljø af fordømmelse og snæversyn, men fremstår også trist og gråt. Hænger dette image ved vores fællesskab i missionshuset, er det en udfordring at signalere, at vi også ser glæden ved livet og dets muligheder, og ikke mener, at det, der ikke "har med Gud at gøre", er forbudt.

En sund forkyndelse, hvor der er en klar bibelsk samklang mellem at være både menneske og kristen, skal lyde i missionshuset. Det er ikke godt, hvis der opstår to typer mennesker i missionshuset med hver deres position: Den ene ser ængsteligt og fordømmende til fra sidelinjen, mens den anden gruppe udfolder sig på banen med frigjorte og sekulariserede holdninger.

“Det kristne liv indebærer et kald til at leve i livets fulde rigdom. Ethvert område af livet, som Adam og Eva kunne udforske før faldet, er vi kaldede til at udforske. Enhver erfaring, de kunne gøre, er vi indbudt til at gøre. Arbejde, studier, forskning, familie, seksualitet, børn, venskab, mad, musik, dans, idræt, kunst, tøj, litteratur, film, teater, humor, politik, rejser, filosofi, skønhed, nydelse, kommunikation ... Ganske på linje med Guds første indbydelse til mennesket: “Du må spise af alle træerne i haven.”

Den kristne er kaldet til at elske livet og elske verden, kaldet til at være den mest livsbekræftende af alle! Elsker man Gud, elsker man det liv, han har givet, og den verden, han har skabt. Og omvendt: man kan ikke elske Gud, hvis man tager afstand fra, hvad han har gjort i skabelsen.” Stefan Gustavsson i bogen: “Gør som Gud – bliv menneske”, side 82

5. Plads til forskellige opfattelser

Signalerer fællesskabet, at der er plads til forskellige opfattelser, og at det er nåden i Kristus, som er det vigtigste?

Eller signalerer fællesskabet snarere, at spørgsmål og svar altid er givet på forhånd, og at alle missionsfolk dybest set har samme holdninger og ligner hinanden?

“Jeg har altid forestillet mig et missionshus som en lidt tarvelig indrettet bygning, hvor nogle ældre kristne mødes og bekræfter hinanden i deres støvede og fasttømrede holdninger. Et sted hvor man har nogle indforståede måder at tænke og være sammen på, og hvor man forventes at indordne sig uden at stille for mange undrende spørgsmål.

Jeg håber ikke, at mine fordomme holder stik, men jeg ville kun have mod på at undersøge det personligt, hvis jeg mødte en levende og imødekommende kristen, som inviterede mig med til et møde i sit eget missionshus.”

Yngre nyomvendt kristen kvinde

SANDHEDEN TRO I KÆRLIGHED

Udgangspunktet for Paulus' forkyndelse var: Jeg vil ikke vide af andet end Jesus Kristus, og det som korsfæstet. (1 Kor 2,2). Hans udgangspunkt til forskellige holdninger var: Jeg vil gøre alt for evangeliets skyld, for både at frelse nogle og for selv at få del i det (1 Kor 9,22 og 23). Sammenfattet kan vi sige, at Paulus var sandheden tro i kærlighed (Ef 4,14).

Paulus kunne tordne imod omskærelse af hedningekristne. Det skyldes, at han ville fastholde evangeliet om Jesus. Blev der blandet lovgøringer ind i evangeliet, ville det ikke længere være et evangelium. "Se, jeg, Paulus, siger jer, at hvis I lader jer omskære, vil Kristus intet gavne jer." (Gal 5,2).

Alligevel lod Paulus Timotheus omskære (ApG 16,3). Var han dermed inkonsekvent, så han sagde et, men gjorde noget andet? Gik han imod noget meget centralt i det kristne evangelium?

Nej, Paulus fastholdt evangeliet, men han ønskede også at række det til jøderne. Men for at de ikke skulle blive forarget over, at Timotheus, som havde en jødisk mor (men en græsk far), ikke var omskåret, og af den grund vende sig bort fra hans forkyndelse, lod han ham omskære. "For jøderne er jeg blevet som en jøde for at vinde jøder," skriver han i 1 Kor 9,20.

I Romerbrevet kapitel 14 viser Paulus meget tydeligt, at der for kærlighedens og troens skyld bør tages hensyn til forskellige opfattelser. Spørgsmålet handler her om afgudsofferkød og overholdelse af forskellige jødiske festdage. Kan offerkød spises eller kan det ikke? Er den ene dag vigtigere end den anden? Nogle siger ét, andre noget andet.

Paulus skriver: "Enhver skal stå fast ved sin overbevisning". Det betyder, at man ikke bare skal lade stå til og sige, at det er ligegyldigt. Det afgørende er derimod, at det man gør, gør man for Herren og siger tak for det med god samvittighed. Ens gode samvittighed må samtidig kunne rumme andre opfattelser.

Paulus lærer os at tage hensyn til hinanden og ikke dømme, men stræbe efter det, der tjener freden og den indbyrdes kærlighed. "Den tro, du har, skal være en sag mellem Gud og dig, og salig er den, der ikke dømmer sig selv med det valg, han træffer," skriver Paulus og fortsætter med at slå fast, at man skal handle ud fra tro og vise hensyn til de svage i troen.

Pointen er at kunne tage hensyn til dem, som ikke forstår vores holdninger. Det kan typisk være omkring Bibelens betretninger om skabelsen og syndefaldet, om at bo sammen uden at være gift, holdningen til praktiserende homoseksuelle, bibelsyn osv. Det er store og afgørende spørgsmål, ligesom problematikken med afgudsofferkødet var det. Men hvis vi vil give rum for, at Helligånden kan arbejde med mennesker, hvor de netop nu befinder sig i deres trosvandring, må hensynet til evangeliets overordnede sandhed stå foran hensynet til bestemte holdninger, hvor vi ikke nødvendigvis behøver at være helt enige.

ET RUMMELIGT FUNDAMENT

Jeg kom til tro i en tid, som var præget af bibelvækkelse og forståelse for at vide, hvad troen var grundfæstet i. Det var midt i halvfjerdserne. Det var en god og frugtbar tid, som jeg takker Gud for, at jeg blev en del af. Denne arv har jeg taget med mig, og min bogreol er stadig fyldt af gode solide bøger, hvor troen og kristenlivet belyses med en grundlæggende tillid til Bibelen og vores lutherske bekendelse. Min erfaring er, at det styrker troen og giver frimodighed, hvis man er godt hjemme i kristendommens fundamentale sandheder.

Der var dog også en bagside ved den gode tid. At have de rigtige meninger og kunne udtrykke dem fyldte meget. For nogle blev det for snævert med denne "ortodokse" måde at være kristen på. De valgte derfor enten andre steder end missionshusene eller forlod helt den kristne tro.

LÆRER, PERSONLIG KRISTEN GENNEM 4 ÅR (2010)

"I min første tid som personlig kristen har det været af helt afgørende betydning, at jeg har haft en personlig relation til en erfaren kristen, hvor jeg trygt har kunnet stille alle slags spørgsmål – både de undrende, de nysgerrige, de konstruk-

tive og ikke mindst de kritiske. Ligesom det har påvirket min søgen og erkendelse meget positivt, når jeg har mødt undervisere, forkyndere, præster og kristne lægfolk, som har vist respekt for, at jeg ikke ønsker at overtage fasttømrede teksttolkninger og traditioner. Respekt for, at jeg efterstræber at være konstruktivt sandhedssøgende og bibeltro ved at stille udfordrende spørgsmål, reflektere over de svar jeg får og i samtale med Gud (bøn) danne mig mit eget billede af, hvad den kristne tro egentlig går ud på.

Tilsvarende har det påvirket mig meget negativt i min søgen og til tider anfægtet min spirende tro, når jeg mødte markante og ufølsomme holdninger. Det har fået mig til at overveje, om jeg mon overhovedet hørte hjemme i folkekirken og den evangelisk lutherske tradition, når jeg mødte kristne, særligt fra IM, der på moraliserende vis ytrede sig så markant og kategorisk omkring andres teksttolkninger. I disse situationer krævede det mere end almindeligt mands- eller kvindemod at stille afklarende, uddybende eller kritiske spørgsmål for at prøve at forstå, hvad de mente, og hvad de byggede deres meninger på.

Heldigvis har jeg sidenhen mødt mange fra IM, som har været meget imødekommende, respektfulde og villige til at besvare og diskutere mine spørgsmål i en ligeværdig og kærlig tone. Derfor har jeg i dag et meget mere positivt syn på IM end tidligere, og har stadig folkekirken som min base.”

En ting er den barriere, som “det rigtige” kan være for nye og usikre i troen, noget andet er, at det også kan være en barriere for vort forhold til Jesus.

I Johannes' Åbenbaring kapitel 2 kan vi læse om menigheden i Efesos, som havde stor vilje til at gøre det rigtige. Jesus havde anerkendende ord til dem, for eksempel at de havde udholdenhed. Alligevel får de denne dom: Du har svigtet

din første kærlighed. De var sikkert blevet mere optaget af, hvordan de troede, end af ham, troen var rettet imod.

Rummeligheden må naturligvis ikke afholde os fra at have et fundament og fortælle, hvad vi er overbevist om, er Guds vej og svar ind i tiden. Den kirke (eller det kristne fællesskab) som hverken har fundament eller holdninger, ender med før eller siden at blive lige gyldig og indholdsløs.

“Halser kirken efter tiden, vil den svigte tiden og tidens mennesker. Kirkens grundlag og budskab er tidløst. Det er det, der gør kirken relevant til alle tider.” Generalsekretær Thomas Bjerg Mikkelsen i spørgsmålet om at vie homoseksuelle par.

Et kristent fællesskab, som står ved sit fundament, har en indre tryghed og har derfor også overskud til at lytte med nænsomhed, respekt og tillid til dem med andre opfattelser.

Det menneske, som oplever at blive taget alvorligt, vil også tage andre alvorligt. Konkret betyder det, at når vi udtrykker vore synspunkter, ønsker vi kun, at der skabes forståelse for dem, og ikke at der skal rettes ind efter, hvad vi mener.

“Jeg kan blot sige, at det har været en dejlig oplevelse, som har givet mig svar på mange spørgsmål. Kurset foregik i et varmt og kærligt miljø uden krav om bestemte holdninger. Jeg tror, vi alle følte et helt specielt fællesskab, som var medvirkende til, at vi turde komme frem med vores spørgsmål og tvivl – det skyldtes ikke mindst ledernes oprigtige glæde ved troen.”

Udpluk fra en deltagers evaluering fra Kristendoms kursus.dk i et missionsbus

Hvis vi er utrygge, fordi det trods alt handler om noget så stort og uhåndterligt som evigheden, må vi huske, at Gud også arbejder med, selv om vi skriver skævt på lige linjer, som min gamle bibelskolelærer sagde.

Guds arbejde kan illustreres med, at vi bager et brød af mel, hvor der på pakken står, at det indeholder alt det sunde, vores krop behøver. Denne viden gør os bevidste om brødetets kvalitet. Den, der spiser brødet, men ikke ved noget om brødetets kvalitet, bliver dog ikke mindre sund af den grund. Kroppen tager imod alligevel. På samme måde arbejder Helligånden med ordet.

En mand dør og kommer op til Himlens port. Skt. Peter står der naturligvis med sin store nøgle, som han gør i alle den slags vittigheder.

“Hvad er dit password?” spørger Skt. Peter.

Det kommer helt bag på manden, for han havde ikke hørt om noget password. Han tænker sig om, og så siger han: “Johannes 3,16.”

“Forkert!” siger Skt. Peter. “Kom nu, hvad er dit password?”

Manden tænker sig igen grundigt om. Så siger han de første ord i Bibelen: “I begyndelsen skabte Gud himmelen og jorden.”

“Forkert igen,” siger Skt. Peter. “Hvad er dit password?”

“Gud er den samme i går, som han er i dag og altid vil være.”

“Forkert!” siger Skt. Peter igen.

“Jeg opgiver,” siger manden fortvivlet. “Rigtigt!” siger Skt. Peter og åbner porten.

6. Forholdet til det ukendte

Signalerer fællesskabet interesse, nærhed, respekt og anerkendelse for, hvor det enkelte menneske befinder sig?

Eller signalerer fællesskabet snarere fordømmelse, forargelse og mistro over for det, som er fremmed og ukendt?

VI SKAL IKKE, MEN DE SKAL

“Nogle kristne lever et så eksemplarisk liv, at de næsten ikke er til at holde ud at være sammen med. Der er ingen glæde og fred. Ingen harmoni. Derimod er alt stift og tvunget. Det mærkelige er, at de ikke får én til at tænke på Jesus eller takke Gud for dem.” Bibelskolelærer cand. theol. Øivind Andersen

Lad os forestille os, at der har lydt et kald i missionshuset, som har været så overbevisende, at det ikke har været til at komme udenom. Vi blev kaldet til at nøjes med det, vi har. Opfordringen var at skille sig af med alt det i vort hjem, som er overflødigt. Vi ville være parate til at bo i et telt, eller blandt den oversete del af befolkningen.

“Den, der har to kjortler, skal dele med den, der ingen har, og den, der har mad, skal gøre ligeså.”
Johannes Døber i Luk 3,11

“Der er nok til alles behov, men der er ikke nok til alles begær.” Ghandi

Reaktionen hos mange ville uden tvivl være dyb frustration. Vi er mange, som i fuld fart går i samme retning som vort materialiserede samfund, hvor det nærmest er som en psykologisk proces, at selv om vi har nok, vil vi også have det, vi har mulighed for eller krav på.

Vi ville ikke ane, hvordan vi skulle bære os ad med at efterleve opfordringen. Vi ville blive bange for, at vort liv bliver slået i stykker, selv om vi ved, at vi vil få del i en særlig velsignelse. Vi ville også tvivle på, om det er rimeligt at give afkald, selv om vi kan finde bibelvers for, at vi burde. Og så vil vi ikke mindst have en bevidsthed om, at vi ikke *kan* gøre det.

Vi kan prise os lykkelige for, at der i dag er langt mellem en forkynder, som er i stand til at tale bibelsk og autentisk om materialismen. Vi kan sove trygt i materialismen, fordi vi har skabt nogle rammer i missionshuset, som ikke anfægter os længere end til, der er sat kaffe på bordet.

De samme rummelige rammer er der sandsynligvis ikke for dem, som har problemer i forhold til bibelske normer, som de fleste missionshusfolk (tilsyneladende) ikke har kampe med. Det gælder f.eks. på det seksuelle område. Det betyder ikke, at nogle af den grund bliver afvist af fællesskabet. Forskellen er blot, at vi har en forventning om en ændring over en vis tid, hvis de skal være fuldt integreret i fællesskabet. Samtidig fortsætter vi selv ufortrødent med at køre på frikort med vores ømme punkter.

Hvis det forholder sig sådan, skyldes det så, at vi ikke kender til at blive anfægtet af egen magtesløshed og ikke har erfaret, at intet menneske kan det, som det gerne vil? Har vi lært at færdes i missionshuset, som om vi ikke har nogen kampe mod fristelser og synd? Vi er måske ligefrem skrækslagne for, at nogle skal tro, at vi har en synd at bekende, hvis vi tager imod forbøn i missionshuset?

Burde fællesskabet i missionshuset ikke rammes ind af omsorgsfuldhed for hinanden i erkendelse af, at vi alle ønsker at være på den samme vandring mod vort evige håb, uanset hvem vi er, og hvad vi har at kæmpe med? Har vi erkendt vores egen magtesløshed, forstår vi også, at alle står skulder ved skulder med hver vores kampe og nederlag.

Alle uden undtagelse, nye som gamle, har brug for at opleve ægte hengivenhed og medfølelse. Lige fra den synligt mest disciplinerede til ham, der har rygrad som en regnorm. Fællesnævneren for alle er, at ingen af os kan gøre det, som vi gerne vil.

Det er afgørende, at vi dagligt lever i afhængighed af Jesus, i bøn om at Gud i sin nåde tålmodigt arbejder med os, så Åndens frugt virkeliggøres i vort liv. Vi ønsker ikke, at vores måde at leve på skal ødelægge livet for andre eller føre os selv mod undergang og fortabelse.

Vi behøver ikke at skjule vores utilstrækkelighed. Gør vi det, vil vi blot fremtræde, som noget vi ikke er, samtidig med at andre fremstår som anderledes og ringere og føler sig udelukkede.

“Og saaledes også med de Helliges Liv og Levemaade. Ogsaa her er der noget, vi aldrig skal give Frihed hos hverandre: Synden, Frihed til at blive liggende i Synd. Men Frisindet bestaar i, at vi giver ethvert Guds Barn Tid til at udvikle sig og vokse i Frihed til at kunne leve et helligt Liv. – Der maa ogsaa være Frisind overfor hverandres Maade at indrette vort Liv på ...

Meget i Livet, som for det ene Guds Barn er en Fristelse til Synd, og som derfor saa vidt muligt maa undgaas, mens det samme maaske slet ingen Fristelse indeholder for et andet Guds Barn ...

Det gælder her "ikke at ville herske" over hverandres Levemaade, men kun at ville "arbejde med til hverandres Glæde" ved at raade hverandre i saadanne Ting ... Dette er det Frisind, der findes mellem de Hellige, og kun hvor dette Frisind er, kan der være Frihed." Vilhelm Beck

IKKE HERRE OVER ANDRES TRO, MEN MEDARBEJDER PÅ GLÆDEN

Hvordan fastholder vi mere konkret Bibelens anvisninger og formaninger, samtidig med at vi viser omsorg og medleven over for personer, som ikke formår eller forstår at leve i overensstemmelse med ordet?

Vi må ikke være tavse og ligegyldige. Det skaber kun utryghed og frustration. Dernæst skal vi ikke være bestemmende. Det skaber ufrihed. Først og fremmest må vi fastholde, at kristenlivet er ens eget ansvar. Vi er ikke herrer over andres tro, men medarbejdere på hinandens glæde (2 Kor 1,24).

Engang ringede en fremmed dame til mig og spurgte, om kristne måtte spise kød med blod i. Jeg spurgte, om det var et problem for hende, hvortil hun svarede: "Nej, men det er et problem for mig, at andre gør det." Jeg opfordrede hende til at fortælle dem det. "Det har jeg gjort," var hendes svar, og mit svar tilbage var: "Så har du sagt, hvad du mener. Derfor kan du slappe af i Jesu navn og lade de andre selv tage ansvar for det, de vælger." Slutteligt opfordrede jeg hende til at læse Romerbrevet kapitel 14.

At have problemer med blodpølse kan vi trække på smilebåndet af, men forholdet er det samme: Når jeg har sagt det, som jeg er overbevist om, er det rigtige, må jeg overlade ansvaret for at træffe beslutningen til den anden. Konsekvenserne må vi hver især selv bære, og vi må løbe den risiko

at blive opfattet som én, der accepterer det forkerte. Det er en mindre risiko, end at nogle oplever sig udelukket.

SF-politikerens Ida Auken fik på et tidspunkt flere af sine partifæller på nakken, fordi hun havde deltaget i dronningens hofbal. Hendes svar til de fortørnede var: "Fordi jeg er imod kongehuset, behøver jeg ikke at være imod at feste sammen med dem, når jeg bliver inviteret."

Jeg synes, at denne holdning er sund. Hvis vi ikke tør vise omsorg, interesse og nærhed overfor et menneske, der har problemer, af frygt for hvad andre måtte tænke, ligger vi under for et usundt forventningspres. Et pres som er mere præget af egoisme end næstekærlighed. Var der én, som var parat til at få beskidte fingre, var det netop Jesus. Han elskede og favnede dem, som andre ikke ville have fællesskab med.

7. Saligprisningerne set fra en skæv vinkel

En amerikansk præst har engang sagt: “Hvis vi skulle forsøge at skabe en religion, der var i direkte modsætning til Saligprisningerne, som Jesus underviste i, ville den have en slående lighed med den popkristendom, der har overtaget radio- og tv-bølgerne i Nordamerika.”

Da jeg læste dette, fandt jeg det spændende at forestille mig, hvordan det ville passe ind i det miljø, jeg er en del af. Her tænker jeg ikke specielt lokalt, men mere generelt. Det er næppe muligt at lave en direkte modsætning til Saligprisningerne, men derimod en skæv vinkel, som viser en anden side af vort kristenliv, end det der er Saligprisningernes for-tegn.

Omskrivningen er lavet med et glimt i øjet og en vis portion overdivelse og generaliseringer. Du kan selv vurdere, om det er Jesu formulering, som rammer bedst, eller om det er min.

Når jeg nu alligevel var i gang med den skæve vinkel, har jeg også omskrevet Saligprisningerne, sådan som vi ser dem, der ikke har samme “fodfæste” som os. Stadig med et glimt i øjet. Og endelig skal vi naturligvis også have en version, hvordan Saligprisningerne ville være, hvis vi skulle beskrives af dem, der står uden for missionshuset.

Formålet med denne skæve vinkel er at afsløre, om miljøet i missionshuset er med til at signalere afstand frem for rummelighed.

Salige er de fattige i ånden, for Himmeriget er deres.

Den modsatte version: Lykkelige er vi, der har styr på livet, for vi vil ikke komme til at mangle noget.

Som vi ser andre: Ulykkelige er de, der har rod i livet, for dem vil der altid være problemer.

Som de ser os: I missionshuset har de styr på tilværelsen.

Salige er de, som sørger, for de skal trøstes.

Lykkelige er vi, som har et godt netværk, for os går det ikke helt galt.

Ulykkelige er de, som har problemer, for de skal ikke regne med os.

I missionshuset får man kun trøst, hvis man fortjener det.

Salige er de sagtmodige, for de skal arve jorden.

Lykkelige er vi, som viser, hvad vi kan, for os bliver der lyttet til.

Ulykkelige er de, som ikke kan finde ud af noget, for dem regner vi ikke med.

I missionshuset ved de, hvad de selv kan.

Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, for de skal mættes.

Lykkelige er vi, som ved, hvad der er rigtigt og forkert, for vi bliver respekteret.

Ulykkelige er de, der konstant træder ved siden af, for de må selv redde sig ud af problemerne.

I missionshuset er det vigtigt at have de rigtige meninger.

Salige er de barmhjertige, for de skal møde barmhjertighed.

Lykkelige er vi, der sætter grænser for, hvor man skal give en hjælpende hånd, for vi bliver ikke udnyttet.

Ulykkelige er de, der har brug for hjælp, for de lærer aldrig at stå på egne ben.

I missionshuset tænker de kun på sig selv.

Salige er de rene af hjertet, for de skal se Gud.

Lykkelige er vi, som forstår at opføre os korrekt, for vi afslører ikke, hvad vi indeholder.

Ulykkelige er de, som ikke ved, hvordan man opfører sig, for de er nogle tabere.

I missionshuset giver de sig ud for at være hellige.

Salige er de, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn.

Lykkelige er vi, som forstår at hævde vores ret, for vi bliver ikke forbigået.

Ulykkelige er de, som er eftergivende, for dem ender det altid galt.

I missionshuset kender de også til konflikter.

Salige er de, som forfølges på grund af retfærdighed, for Himmeriget er deres.

Lykkelige er vi, som ikke lader os udnytte og trampe på, for vi lider ingen overlast.

Ulykkelige er de, som har rodet sig ud i noget snavs, for de må selv betale prisen.

I missionshuset finder man sig ikke i at blive miskrediteret.

Salige er I, når man på grund af mig håner jer og forfølger jer og lyver jer alt muligt ondt på.

Lykkelige er vi, som er i stand til at forsvare os mod misforståelser og fordomme.

Ulykkelige er de, som ikke har fundet ud af, hvor vigtigt det er, hvad andre tænker om én.

I missionshuset er man ikke interesseret i, at der kommer fremmede indenfor.

8. Fordomme – en barriere

“Inden mit første møde med Indre Mission havde jeg måske nogle fordomme. Jeg havde ingen anelse om, hvad de unge i Indre Mission var for nogle, og jeg spekulerede over, om jeg med min anderledes baggrund kunne være en del af et sådant fællesskab.” Stine 30 år til Kristeligt Dagblad

Et spørgsmål på en debatside fra internettet:

Indre Mission? Jeg vil gerne, hvis der var nogen, der ville fortælle hvad det går ud på? Jeg ved kun, at de har nogle bestemte meninger om et eller andet, som mine forældre er imod. Så er der ikke nogen, der vil fortælle, hvad det er for noget?

Et svar lyder sådan:

Når man er indremissionsk, så er man MEGET kristen, og har nogle bestemte holdninger til hvad man må og ikke må.

Et karakteristisk træk ved fordomme er, at de indebærer generalisering. Naturligvis negativt og ofte med en overdrevet eller ubegrundet holdning. Vi så det tydeligt i Tyskland under 2. Verdenskrig, hvor alle jøder blev betragtet og behandlet som samfundsfjender uden hensyn til deres individuelle egenskaber.

Vi kender også til generaliseringer i beskrivelser af Indre Mission fra præster, biskopper, journalister, forfattere og lignende personer, som med deres uddannelse og intellekt

burde være nået længere. Ikke mindst har litteraturen og medierne sin andel i det billede, som tegnes. Ofte er billedet af Indre Mission så fordrejet, at det er umuligt at genkende. F.eks. da BT bragte en direkte løgnagtig artikel om tvangsægteskaber i Indre Mission.

“Djævelen tager dig, hvis ikke du er gift, når du er fyldt 18 år. Det lyder sektagtigt, men det er hverdagen for mange kristne unge i Danmark, der bliver presset til alteret i en alt for tidlig alder.”

“Tvangsægteskaber er ikke kun noget, der foregår i muslimske indvandrers-familier. Mange unge fra Indre Mission bliver også presset til at gifte sig som puringe. Sex før ægteskabet er direkte forbudt, så det gælder for forældrene om at få løst dette problem hurtigst muligt.”

Formiddagsavisen BT 1. august 2005

I 1997 udgav Lohses Forlag en bog med titlen: “Indsigt eller fordom – missionen i litteraturen fra Aakjær til Høeg”. Forfatteren havde ingen baggrund i missionshusmiljøet, men havde opdaget, hvordan missionsfolk på baggrund af et lemfældigt forhold til virkeligheden blev udstillet som et spøgelse i litteraturen.

Den bog, der har bidraget mest til fordomme mod Indre Mission, er Hans Kirks “Fiskerne” fra 1928. Mange gymnasieelever har skrevet opgaver om denne bog, og nogle af dem er lagt ud på nettet.

Eller hvem vil glemme Mads Skjerns strenge og fordømmende indremissionske søster Anna i den folkekære danske tv-serie Matador fra perioden 1978-1981?

Mange betragter sådanne skildringer af missionsfolk som troværdige, og det afspejler sig jævnligt i den måde, Indre Mission omtales på.

Ordet Indre Mission fungerer ofte som et fordomsfuldt kodeord, der forklarer, hvorfor de fleste ikke gider missionshuset. Nogle gange udtales påstanden så kraftigt, at man næsten skulle tro, at navnet Indre Mission umuliggør mission. Under en spørgerunde til et Indre Missions årsmøde blev der en gang foreslået, at hovedbestyrelsen ændrede navnet Indre Mission for at få fjernet den værste barriere.

Vi kan ikke komme uden om, at der er mange fordomme omkring Indre Mission, som giver store problemer og virkelig er en barriere, selv om alt naturligvis ikke er sagt med det.

Det betyder, at selv om man sagtens kan "relatere problematikken" hos Hans Kirk til nutidig Indre Mission, så er det en fejltagelse at tro, at det er en dækkende eller en troværdig skildring. Der er tale om en skildring fra en mand, der nok til dels holder af fiskerne som mennesker, men ikke desto mindre (som stalinist) hader deres tro inderligt og gør alt, hvad han kan for at sortskildre den og bringe den i miskredit. Enhver elementær kildekritik ville derfor stille sig skeptisk til troværdigheden af hans skildring; men af en eller anden grund er han blevet betragtet som sandhedsvidne og hans skildring af missionsfolkene som pålidelig. Derfor møder man endnu i dag også blandt veluddannede mennesker nogle, som har adopteret dette billede af Indre Mission ukritisk og regner det for nærmest videnskabeligt godtgjort, at de er specielt snæversynede, seksualforskrækkede, trangbrystede, fordømmende osv. Udpluk af svar fra rejsepræst Leif Andersen i religion.dk den 30. jan. 2005 til spørgsmålet, om man kan relatere problematikken i Hans Kirks roman "Fiskerne" til nutidens religiøse landskab.

“Da jeg læste Hans Kirks ”Fiskerne”, kom beskrivelsen som en stor overraskelse for mig, og jeg kunne ikke forstå, at den overhovedet havde noget med Indre Mission at gøre. Det var ikke noget, jeg på nogen måde kunne genkende fra mit hjem eller fra omgangskredsen.”

Lektor og debattør Hans Hauge i Kristeligt Dagblad 18. august 2011

“Hvis man skal udrydde rotter, må man vide besked om rottens biologi.” Hans Kirk 1963 som svar på, hvordan man kunne afkristne Danmark.

Det er vanskeligt at komme fordomme til livs. Det bekræftes i bogen “Gruppepsykologi”, hvor bogens forfatter Arne Sjølund referer til, hvordan man under 2. Verdenskrig i USA forsøgte at få befolkningen til at spise mere indmad, f.eks. hjerter og lever. Der var en negativ holdning til disse fødevarer, og man lod derfor sagkyndige holde foredrag om den høje næringsværdi, det rige indhold af vitaminer etc., samtidig med at man uddelte opskrifter. Kun 3 % af de deltagende husmødre lod sig påvirke til at benytte indmad, og de fleste af dem holdt hurtigt op igen.

GENSIDIG AFHÆNGIG

Andre undersøgelser viser derimod, at fordomme mellem mennesker under visse betingelser mindskes gennem samvær. De særlige betingelser er afhængighed. Det viste en undersøgelse efter 2. Verdenskrig blandt hvide amerikanske soldater, i hvis kompagni der var sorte. De havde sammen kæmpet om at overleve under krigen. Derfor havde de et anderledes positivt forhold til sorte i forhold til de soldater, der ikke havde været i samme situation. Samtidig viser un-

dersøgelser, at hvor der ikke er en stærk gensidig afhængighed, er fordommene sværere at fjerne.

Jo mindre kendskab man har til en fremmedartet gruppe, desto større sandsynlighed er der altså for, at der opstår fordomme omkring den. Løsningen af problemet omkring fordomme må være større åbenhed og afhængighed.

Overført til Indre Mission må det betyde, at jo mere gensidig åbenhed og afhængighed der er til andre udenfor missionshusets fællesskab, desto mere nedbrydes fordommene.

“Jeg er lige fra den første dag blevet mødt med en meget stor åbenhed i Indre Mission. Ingen har set skævt til mig. Her er et fællesskab af mennesker, der er lige så forskellige som alle andre. Det særlige er, at man deler troen på Gud.” Stine 30 år til Kristeligt Dagblad

Afhængighed er ikke noget, man sætter på dagsordenen eller har som et afsnit i sine velformulerede handleplaner eller visioner. Afhængighed er at forstå, at vi ikke kan leve uden hinanden. Sådan har Gud skabt os.

Vi skal i næste kapitel se på, at åbenhed over for dem, der ikke har fod på tilværelsen og troen, åbner en væsentlig side for os selv at forstå evangeliet. Vi er altså afhængige af hinanden.

9. Når trygheden udfordres

Som ny kristen uden familie og venner der er kristne, er det ekstremt vigtigt at have et fællesskab. Derfor er det vigtigt at blive modtaget på godt og ondt. Hvis man ikke har den gensidige respekt, kan man hurtigt falde fra igen.
Ny kristen fra Indre Mission

Skal menneskers forskellige grunde til at vælge missionshuset fra gøres til skamme, må vi ikke nøjes med blot at erklære: "Alle er velkomne, som de er!" Vi må nødvendigvis sætte handling bag ordene. Ellers havner vi i en karikatur af det kristne fællesskab, hvor sloganet er: "Kom som du er, og bliv som én af os!"

Missionshuset er for mange af os som vores andet hjem. Det er godt at have et sted, hvor man kan finde ro og tryghed. I missionshuset har man de nære relationer, gode vaner og traditioner og en forkyndelse, der har sin grund i det, man er overbevist om, kan bære kristenlivet.

Hvad indebærer det, at missionshuset også rummer mennesker, som har andre vinkler på, hvad tro og kristendom er? Vil oplevelsen af de gode, faste og trygge rammer kunne klare den udfordring?

Lad os forestille os, at missionshusets mødesal skal renoveres. Der nedsættes et udvalg til at lede arbejdet. Deres forslag er, at væggene skal tapetseres med glitrende billeder fra ugeblade og reklamer. En både billig og anderledes udsmykning.

De fleste vil synes dårligt om dette valg. Der protesteres, og det har ikke sin grund i, at man ikke tåler nyt, men at man ikke forbinder det nye med noget, som hører til missionshuset. Det er fremmed. Det er forstyrrende. Det er ødelæggende for stilheden. Det er ikke sådan, man vil have det, og det skal ikke være sådan, hvis man skal føle sig hjemme.

Et er dog denne frustration, som er forståelig nok, noget andet er, når missionshuset oplever, hvordan nye venner konstant skriver skævt på lige linjer.

Det kan være noget af en prøvelse, hvis der protesteres mod, at der tales for meget om synd. Påstande om, at der ikke kan være nogen fortabelse, eller at kristendom blot er én ud af mange muligheder. At enhver vel kan forstå, at Det Gamle Testamente taler om en anden gud. Forslag om at synge nogle folkesange til møderne. Vidnesbyrd om at yoga hjælper med til at bede. At der af og til dukker et bandeord op osv. osv.

STYRKEN I UDFORDRINGEN

Frem for at blive træt af de forstyrrende elementer skulle vi hellere glæde os over den udfordring, som nytilkomne kan bringe ind i missionshuset. Den kan få os til at se fællesskabet med andre øjne.

Jo mere forskellighed der er i et fællesskab, jo mere bliver vi udfordret. Vi bliver på en anderledes måde stillet til regnskab for vores tro og vores omgangsform. Som én har sagt: "Forandring kræver forankring". Selv kan jeg ugen igennem gå og glæde mig til at være sammen med deltagere fra Kristendoms kursus.dk, fordi de på en særlig måde udfordrer min tro og viser mig nye sider af evangeliet.

Forskelligheden giver plads til fornyelse, fordi der er behov for større rummelighed i fællesskabet. Måske vil den usikkerhed, som nye viser, give "os gamle" mod på at vise

svaghed og sårbarhed. Nogle har behov for større rummelighed og overbærenhed, før de er parate til at forholde sig til forandringer i deres liv. Måske har gamle missionsfolk også brug for dette rum! Selv Paulus måtte skrive, at han kun forstod stykkevis, som i et spejl (1 Kor 13,12).

Missionshuset har grund til stolthed, når nye har frimodighed til at give sig til kende, frem for at de forsvinder ud af døren, før de når at gøre det. Det forankrede fællesskab bekymrer sig ikke om, hvor langt forskelligheden kan bære, men glæder sig over udfordringen.

| *Når forandringens vinde blæser, er der nogle der bygger
| læhegn, og andre, der bygger vindmøller. Kinesisk ordsprog*

Noget andet er, at i længden kan det blive for kedeligt at være sig selv nok i det kristne fællesskab.

Det er i øvrigt ikke ualmindeligt, at der hos kristne, som sjældent læser i Bibelen, kan spores en sammenhæng med manglende villighed til at acceptere forskellighed. Nogle har for vane at kompensere manglende åndeligt liv med at reagere med forskrækkelse og stærke markeringer, når de bliver udfordret.

10. Mildheden

Udfordres trygheden i missionshuset ved den "skævhed", som nye bærer med sig, er det næppe noget imod den udfordring, de oplever ved at være nye. Blot det at bevæge sig ind i et andet miljø med nye venner og omgivelser, som har generationers fundament i bagagen, er noget af en udfordring. Det de selv har i bagagen, kan gøre det overordentligt vanskeligt at forstå mange missionsfolks vaner og holdninger.

Alene det faktum, at de har søgt kontakt med et kristent miljø, vil ofte møde manglende forståelse fra kolleger, familie og venner. Lytter vi os ind til dem, vil det ofte gøre ondt at høre dem fortælle om det tomrum, som de føler i forhold til gamle relationer. For mange nye kristne opleves det som en ubærlig smerte.

Hvis de ud over dette også skal møde skepsis samt manglende accept og tillid i det kristne fællesskab, kan deres vandrings blive så vanskelig, at de snart snubler, uden at der er nogen til at hjælpe dem op igen. Smerten og skuffelsen har sat sig for dybt.

Den nye på troens vej har brug for al mulig støtte. Selv om der kan være mange vanskelige problemer at tage stilling til, må vi over tid vinde deres fortrolighed. De må finde nye venner i deres nye fællesskab. Særligt vil de kunne finde venner hos dem, der forstår og elsker den styrke, der ligger i forskelligheden.

“Brødre, hvis et menneske gribes i en overtrædelse, skal I, som har Ånden, hjælpe ham til rette med mildhed; og se til, at du ikke selv bliver fristet! Bær hinandens byrder, således opfylder I Kristi lov. For mener nogen, at han er noget, skønt han ikke er noget, er det selvbedrag. Enhver skal vurdere sin handling og vil så kun have grund til stolthed i forhold til sig selv og ikke i forhold til andre; for enhver skal bære sin egen byrde.” Gal 6,1-4

Der er en verden til forskel på, om etisk vejledning foregår i et miljø, hvor baggrundsmusikken er moralisme og vellykkethed, eller i et miljø, hvor den er overbærenhed og tilgivelse. Jens Ole Christensen, “Når tro og liv brager sammen” (side 174)

FØR FÆLLESSKABET FORLADES

Hvordan kan vi i praksis undgå, at nogle føler sig udenfor?

Den første hjælp til at få besvaret dette spørgsmål, er at undersøge, om nogle føler, at fællesskabet ikke kan rumme dem. Bedre og mere enkelt er det dog, at den der ikke føler sig værdsat, fortæller det. Der bør ikke være tavshed. I al redelighed skylder de sig selv og fællesskabet at fortælle hvorfor. Der bør siges ordentlig farvel i respekt og forståelse.

Engang var jeg til et IMU møde i en storby. Der var god lovsang og vidnesbyrd efter talen. De unge var friske og smukke, som studerende i en storby nu kan være. Til efter-samværet var der en pige, som rejste sig. Hun lignede ikke de andre. Hun sagde: “Jeg har kommet i denne ungdomsforening i et halvt år. Jeg har set, hvordan I alle giver hinanden et knus. Der er aldrig nogen, der har givet et til mig.”

Jeg tror ikke, at hun fik et knus, for det hun sagde, men hvis de ikke længere så hende i missionshuset, havde de i

hvert fald både fået et vink og ville være klar over, hvad det skyldes.

Får man mulighed for at få en samtale med den, der vil forlade et fællesskab, kunne det jo også være, at vedkommende fandt ud af, at det måske ikke var helt gennemtænkt. Et nyt fællesskab vil jo også bestå af ufuldkomne kristne.

Det er altid forbundet med smerte, når nogen forlader et fællesskab. Både hos den der gør det, og hos dem der er tilbage. Denne smerte, som har flere lag, skylder vi hinanden at gøre så blid som muligt. Det skylder vi kærligheden. At få talt ud med hinanden giver fællesskabet mulighed for at gøre sig nogle overvejelser: Hvordan håndterede vi vores holdninger? Var vi for firkantede? Var vi nedladende? For-dømmende?

11. De "svage" er noget særligt

Paulus vedgik, at han var den ringeste af alle de hellige (Ef 3,8). Der er ikke mange i et missionshus, som vil vedkende sig samme status, selv om vi måske ind i mellem føler, at vi er det. Vi foretrækker ikke at vise blufærdighed og sårbarhed, så vore mangler bliver tydelige for andre. Som vi tidligere har været inde på, kunne man få det indtryk, at missionsfolk er åndelige supermænd.

I 1 Kor 12 sammenligner Paulus den kristne menighed med et legeme med forskellige lemmer. I vers 22 beskriver han nogle lemmer, som ikke kan undværes på legemet: "De lemmer på legemet, som synes at være de svageste, netop de er nødvendige."

De svageste steder på legemet er øjeæblet, læberne og fingerspidserne. Det er de mest følsomme steder. En skadet finger påvirker hele kroppen. "Lider én legemsdel, så lider også alle de andre," skriver Paulus i vers 26. Eller som det lyder hos Storm P's to folkekære vagabonder, Perikles og Arkimedes: "Du, Perikles, hvad mener du om verdenssituationen?" "Ingenting, jeg har fået en flue i øjet!"

De svageste dele beskytter vi med handsker, sikkerheds-sko, høreværn, hjelm, sikkerhedsbriller osv. Ingen vil jo undvære sine sanser eller de andre sårbare og svage steder på legemet. Legemet er afhængig af disse følsomme steder.

På samme måde er det kristne fællesskab også afhængigt af de mennesker, der hverken har styr på livet eller troen. De er et kald til hele fællesskabet og en velsignelse, for gennem dem får vi hjælp til ikke at løbe for stærkt. Derfor må vi på en særlig måde være åbne og gode ved dem. De skal ikke

omgås med overbærende irritation, men tværtimod beskyttes og værnes.

Jesus viste selv, hvordan han var åben over for dem, som andre så ned på, f.eks. den samaritanske kvinde i Joh 4 og kvinden, der levede i synd i Luk 7.

En folkekirkepræst har fortalt mig om en mandlig kirkegænger, der altid mødte op i kvindetøj i hans kirke. En dag spurgte han ham om at læse indgangsbønnen til næste højmesse. Da dagen kom, mødte han op i pænt mandetøj, og kvindetøjet blev derefter lagt på hylden.

*Du skal værne det, der gror
overalt på denne jord.
Gennem dine varme hænder,
dine ansigtstræk, de kender,
kommer Gud til sine børn.*

Lars Busk Sørensen 1986

Den Danske Salmebog nr. 370 vers 3

12. Striden om salmebogen

I begyndelsen af 1800-tallet var rationalismen meget udbredt i landets kirker. I stedet for at prædike Guds ord i Guds hus var præsterne mere optaget af at undervise i dagligdagens praktiske forhold. Ikke mindst hvordan man dyrkede jorden bedst og passede gårdens dyr. Det var før landbrugs- og husholdningsskolerne. Der var helt sikkert brug for denne undervisning, men desværre skete det på bekostning af evangeliets forkyndelse.

Det førte til, at nogle samledes under private former, selv om det ifølge lovgivningen var forbudt. Det var før, vi med grundloven i 1849 fik forsamlingsfrihed. Ikke mindst i Vejle/Horsens området begyndte nogen at samles privat. De blev kendt under betegnelsen De Stærke Jyder. Trods trusler og fængselsstraffe fortsatte de med at gøre det, de mente, var nødvendigt at gøre for at fastholde evangeliet.

Da der udkom en ny salmebog til at afløse Kingos gamle fra 1697, var det frivilligt, om den skulle indføres til brug i kirkerne. Ved den første menighedsrådslov, som blev indført i 1903, blev det naturligt at tage spørgsmålet om brugen af den nye salmebog op. Det skete også i Hedensted i 1904.

Kingos salmebog var meget utidssvarende og vanskelig at synge efter, men for De Stærke Jyder var Kingo ikke sådan at slippe. De frygtede, at de til enhver tid kunne få en præst, der ikke forkyndte Guds ord ret. Så længe de havde deres salmebog, følte de sig på sikker grund. De var overbevist om, at de i Kingos salmebog fandt den rette lære i modsætning til den nye salmebog, som de ikke kendte. Gang på gang havde de stået ved de gamles dødslejer og modtaget

de alvorligste formaninger om urokkeligt at holde fast ved Kingos salmebog.

Det var naturligvis ikke alle kirkegængere i Hedensted, der mente det samme. Heller ikke præsten, selv om De Stærke var godt tilfredse med ham. Der opstod derfor en voldsom strid om, hvilken salmebog der skulle bruges i kirken.

Præsten i Hedensted, som oplevede De Stærke Jyder og deres protest, har skrevet en bog om dem. Selve salmebogsstriden har interesseret mig, fordi min oldefar, kreaturhandler Julius Christensen (som jeg er opkaldt efter – Juul) kom med det forslag, som førte til løsning på problemet: Begge salmebøger skulle bruges til gudstjenesterne.

MUREN SKAL VÆLTES

Da jeg læste om salmebogsstriden, slog det mig, hvor lidt De Stærkes tro tilsyneladende byggede på Jesus, og hvor meget den blev fastholdt i deres bastion, salmebogen. Det udtrykkes f.eks. et sted sådan i bogen: “Salmebogen var som en kinesisk mur, som de dækkede sig bag.” For mange af De Stærke i Hedensted var det ikke længere et spørgsmål om, hvad der stod i den ene eller den anden salmebog. Om de forstod det ene eller det andet. Kingos salmebog var blevet deres fundament og tryghed.

Adgangsbilletten til deres fællesskab var ikke troen på Jesus Kristus, men derimod Kingos salmebog. Den kunne der ikke stilles spørgsmålstejn ved.

Eksemplet med salmebogsstriden i Hedensted er nok ekstremt i sin form, men afslører alligevel, hvordan nidkærlighed uden forstand kan føre på afveje. Bibelens ord var ikke længere autoriteten. Former og traditioner var i højere grad blevet den toneangivende faktor for, hvad man skulle mene i bestemte spørgsmål. Men eksemplet afslører også, hvor meget denne nidkærlighed kan spærre for fællesskab med andre.

Lykkeligvis blev de selv afsløret i deres vildfarelse, selv om det skete gennem stor smerte. Afsløringen blev forårsaget gennem en udfordring: Der skulle *være plads* til den nye salmebog.

Samtidig viste min oldefar også, hvordan rummelighed kan skabe fællesskab og fornyelse, som var til gavn for troen.

FORM OG INDHOLD

De Stærke Jyders forhold til deres salmebog var tydeligvis en misforståelse. I deres nidkærhed fik de gjort det urimeligt svært for både dem selv og dem, de var kaldet at bringe evangeliet til.

Det er til enhver tid afgørende at kunne skelne mellem form og indhold, mellem det foranderlige og det uforanderlige. Evangeliet og Bibelens centrale indhold hører til det absolutte og uforanderlige.

Vi må aldrig hoppe på den galej, at Guds ord skal indrettes efter den offentlige mening og tidens trend. Her må vi gerne lære af De Stærkes stædighed, hvis det er det, der skal til for at bevare evangeliets pulsslag. Derimod kan og skal former, kultur og traditioner forandres alt efter, hvilken tid og hvilken situation, vi befinder os i.

13. Snævre porte

Når Indre Mission holder fast ved Bibelens vidnesbyrd, be-
tragtes det af mange som noget, der ligger på linje med De
Stærke Jyders forhold til Kingos salmebog. Er det muligt,
i overført betydning, at “synge i begge salmebøger”, for at
kunne rumme betæneligheder ved Bibelens troværdighed?

SKABELSEN OG SYNDEFALDET

Ofte oplever jeg, når jeg underviser i Kristendomskursus.
dk, at der bliver sagt: “Du må da indrømme, at det med ska-
belsen ikke er sandt. Evolutionslæren er jo bevist for længe
siden.”

Min erfaring er, at mange har så stor tiltro til, at evoluti-
onsteorien er bevist, at det forekommer dem absurd at for-
holde sig positivt til Bibelens skabelsesberetning. For dem
ligger det på linje med at påstå, at Sjælland stammer fra den
svenske ø Vänern ved gudinden Gefions pløjning.

Vi kan have vort klare formål med at overbevise andre
om skabelsens troværdighed. Det er dog ikke ensbetydende
med, at personer med et lille overblik over kristendommen
kan overskue konsekvenserne af, hvad forskel det gør, om
vi er skabt i Guds billede, eller om vi er et produkt af en
tilfældig udvikling. Det er der i øvrigt også en del garvede
bibellæsere, der ikke kan.

Da Darwin for omkring 150 år siden udkom med sin po-
pulærvidenskabelige bog “Arternes oprindelse”, førte det
ikke til bemærkelsesværdige protester eller reservationer fra
kirkens side. Muligvis fordi man ikke umiddelbart kunne
se, hvilke konsekvenser teorien havde på Bibelens budskab.

Hvordan skulle vi så kunne forvente, at søgende eller nye kristne skulle være i stand til begribe dette?

Vi skal give tulipanen et gunstigt miljø, så den bliver smuk og veludviklet, men den skal ikke tvinges til at blive en rose.

Friedrich August Fröbel

– MEN HVAD MED EVANGELIET?

Jeg var 18 år, før jeg for første gang mødte nogen, der troede på Bibelens skabelsesberetning. På det tidspunkt interesserede jeg mig en del for evolutionsteorien. Det chokerede mig meget at møde unge kristne, som troede på, at jorden var skabt på seks dage. Der blev ført mange heftige diskussioner, og jeg er stadig ikke helt klar over, hvorfor de ikke var mere optaget af at fortælle mig om Jesus. Skyldes det mon, at de mente, at fællesskabet med Gud først kunne “etableres”, når jeg havde accepteret skabelsesberetningen?

Hvis det var lykkedes dem at presse mig gennem den snævre port, der bærer skiltet: “Skabelsen”, ville der straks dukke en ny port op med skiltet: “Syndefaldet”. Den vil ikke være mindre snæver. Hvordan begribe at en fortælling, som er præget så meget af mytologisk udtryksmåde, kan være historisk, for ikke at tale om, hvilke konsekvenser den så måtte have?

Vi skal naturligvis fastholde vores overbevisning om det sandfærdige i disse beretninger. Det samme gælder andre vanskelige spørgsmål, f.eks. jomfrufødslen.

Alligevel bør det være muligt at overveje, hvordan vi omtaler disse beretninger overfor mennesker, som er usikre og fremmede over for bibelsk tænkning. Selv om vi har vanskeligt ved f.eks. at adskille syndefaldet fra vores undervisning

om Guds indgriben i verden, må det være muligt og legitimt at fortælle det kristne budskab uden først at nævne skabelsen og syndefaldet.

Er vi ikke i stand til at fortælle, at mennesket er værdifuldt for Gud til trods for dets begrænsninger uden at tale om skabelsen og syndefaldet, kunne vi måske forsøge at vise det ved vore handlinger. På det punkt vil vi møde forståelse, for er der noget, mennesker har stort behov for, er det at opleve sig værdifulde.

“At man, når det i sandhed skal lykkes en at føre et andet menneske hen til et bestemt sted, først og fremmest passer på at finde ham der, hvor han er og begynde der.”

Søren Kierkegaard

Det vigtigste er, at Helligånden viser, hvor omfangsrig den port er, hvor Jesus står, for at tage imod den, som ikke kan selv. Og det kan han uden hjælp af de andre porte.

Her kan vi ikke (når noget i Bibelen skal fortolkes) forlange, at nogen skal lade sig sige, før han er fuldt overbevist – dvs. før han indser, at modpartens opfattelse og mening er nærmere det rigtige end hans. Den frihed ønsker vi hver især for os selv uden derfor at være forhærdet i vildfarelsen. Det er dårskab at mene, at Åndens enhed kun kan opnås, når vore meninger på ethvert punkt stemmer overens. C.O. Rosenius

14. Små vejledninger

Denne bog er ikke skrevet for at lægge op til at lave programmerklæringer eller iværksætte nye projekter. Den er udelukkende skrevet som inspiration til at rumme forskellighed. Igennem bogen er der givet forskellige råd, og jeg vil også runde af med et par stykker.

Vejledningerne er tænkt til både den almindelige mødedeltager og til bestyrelsen. Alle bærer en del af ansvaret for fællesskabet. Det bør for eksempel ikke være sådan, at det kun er ledelsen, som hilser på nye og byder velkommen, mens andre blot ser på som tilskuere og undlader at henvende sig.

Det er vigtigt at hilse på hinanden.

Nye i troen har en fin fornemmelse for, om tro og handling hænger sammen for de kristne.

Nye i troen oplever på en særlig måde glæden ved, at der findes én, som er større end mig.

Nye i troen har en umiddelbar forundring over ordet.

Små ting kan gøre en forskel, f.eks. at bede Fadervor sammen.

Fortalt af en ny kristen

AT VÆRE

Det vigtigste, vi kan gøre, er at være. Være os selv, lade andre være sig selv og desuden være nærværende og deltagende.

Det er også vigtigt at være til stede, når der indbydes til møde. Fravalg af møder skaber kun utryghed og frustration

for fællesskabet, og for nye er det et dårligt signal. Det er tilmed et dårligt valg for troen. Er vi glade for at komme i missionshuset, møder vi naturligvis også op, hvis der ikke er noget andet nødvendigt, som forhindrer det.

Vi kommer heller ikke fem minutter efter, at mødet er begyndt. Der findes fællesskaber, hvor det kun er nogle få, der er mødt frem til mødets begyndelse. Vi kan nemt forestille os, hvordan det er at være en ny, som møder op til det programsatte tidspunkt.

GÅ SAMMEN

De, der har prøvet at deltage i et møde, uden at have relationer til de andre deltagere, ved, hvor usikker man kan føle sig.

Engang deltog jeg i et møde, hvor en psykiater skulle holde et foredrag om, hvordan mennesker var blevet syge i hovedet af religion. Ingen var klar over min baggrund, men jeg følte mig fremmed, straks jeg trådte indenfor. Ikke kun på grund af emnet, men ikke mindst da jeg opdagede, at jeg var den eneste nye i forsamlingen, og at ingen bød mig velkommen.

Modsat havde jeg en god oplevelse, engang to unge indbød mig til at besøge deres klub, fordi jeg ikke kunne skjule min skepsis over det, de beskæftigede sig med. Da jeg mødte op, faldt mine parader, da jeg erfarede, at alle de unge syntes, det var spændende jeg kom og viste mig rundt i hvert et hjørne af klubben.

De samme forhold gælder naturligvis også i missionshuset. Der skal en vis overvindelse og frimodighed til at besøge et missionshus, hvis man ikke kender nogen i forvejen. Jeg har oplevet det enkelte gange, men ofte er det mennesker af en helt særlig støbning.

Den første usikkerhed fjernes, hvis vi inviterer til møde i missionshuset og følges ad. Det næste er naturligvis oplevelsen af at være velkommen i hele fællesskabet.

MEDLEVEN OG ROS

Når en ny træder ind i det kristne fællesskab, glæder vi os. Spørgsmålet er blot, om denne glæde også bliver synlig. Er der ingen medleven i de nyes hverdag, vil de naturligvis ikke kunne få oplevelsen af, at de er værdsat og betyder noget.

De må inddrages i fællesskabet og være med, når der inviteres til sammenkomster og fester. De må inddrages i opgaver og få et ansvar, som passer til deres modenhed og personlighed. Endelig må vi ikke glemme at rose. Vi kender alle til, at ros og respekt gør, at man føler sig hjemme.

HUMOR OG GLÆDE

Jeg blev engang spurgt om at tale i et missionshus og bedt om, at det både skulle være opbyggeligt og morsomt. Her var der nogen, som så værdien i humoren og samtidig mente, at den kunne inddrages i forkyndelsen. Den forkynder, som kan være morsom ind imellem, bør bruge den nådegave.

Det er befriende, når der er noget at grine af. Humor er et formidabelt middel til at få folk til at sænke paraderne og slappe af.

Det er naturligvis anstrengende at grine, når man har det vanskeligt, men det må ikke være sådan, at humor og latter udelukkes af den grund.

Det er bestemt ikke kedeligt at være i et fællesskab, hvor der er humor og glæde. Sammen med rummelighed og kærlighed har et sådant fællesskab en enorm tiltrækningskraft, for der findes alt det, som mennesker længes efter i dag.

MØDEFORMEN

Mødeformen i missionshuset er ikke uden betydning for oplevelsen af rummelighed, men mere vigtigt er det, at den enkelte deltager er nærværende, medlevende og glad.

Den vigtigste forberedelse for mødelederen er egentlig, at der bliver bedt for mødet med den forventning og glæde, der ligger i, at man samles om det største og rigeste budskab.

Et møde, der er fyldt med mange spændende indslag, kan gøre deltagerne til tilskuere til en forestilling. Modsat kan en stivnet mødeform give en fornemmelse af, at man som deltager ikke er til stede. Mødet skal blot afvikles for denne gang!

Ellers gælder den samme gyldne regel for mødeformen, som til alt andet kristent arbejde, at der jævnligt stilles spørgsmålene: "Hvorfor gør vi det her? Hvorfor gør vi det på netop denne måde? Kunne vi gøre noget endnu bedre?"

Spørgsmålene er fra bogen "Gode møder kan blive endnu bedre". Alle, der har ansvaret for mødeledelse, anbefales at læse bogen. Den kan inspirere til nytænkning af mødeformen, som kan styrke rummeligheden. Bogen er blevet ud-delt gratis i Indre Mission og er skrevet af Carsten (Sprint) Korsholm Poulsen i 2008.

BØN OM DEN ÅBNE DØR

Mange vil muligvis ikke kunne forestille sig, at de en dag kan åbne missionshuset for nye, uanset hvor stor vægt der lægges på rummelighed. Mange års negative oplevelser ligger bag denne overbevisning.

Selv om det er missionsfolket, som har nøglen til missionshuset, er det vigtigt at huske på, at det er Kirkens Herre, Jesus Kristus, som har nøglen til missionens dør. Det er ham, der lukker, så ingen kan åbne, og det er ham der åbner, så

ingen kan lukke. Forstår vi det, bliver det knap så afgørende, om vi har store eller små forventninger..

I Johannes' Åbenbaring kap. 3 kan vi læse om, at menigheden i Filadelfia havde nogle medlemmer, som var svage. De kunne ikke gøre sig i det fine selskab i byen. De så kun lukkede døre og havde sikkert ikke store forventninger om at modtage nye i deres kirke.

En dag fik de et overraskende brev, som faktisk var fra Jesus selv. Han havde denne oplysning til dem: Jeg har stillet dig foran en åben dør. Den åbne dør var, at selv deres værste fjender erkendte, at menigheden var særlig velsignet, til trods for at de i sig selv ikke var noget særligt. Men der står om dem, at de holdt fast ved Jesu ord. Der er netop en sammenhæng mellem det at være svag og være afhængig af Jesus.

Den største velsignelse er at være der, hvor Filadelfiamenigheden befandt sig: I afhængighed af Jesus. Det er den kristnes særkende, og dette særkende er som en åben dør til vort fællesskab.

Mit sidste råd er derfor at huske at bede om, at mennesker omkring os må erkende, at der er en særlig velsignelse ved at leve i afhængighed af Jesus. Vi må bede om, at nogle får frimodighed til at finde ind i missionshuset, hvor denne velsignelse er et særkende for fællesskabet.

En anden vigtig grund til at bede, er bønnens forvandlende kraft. Ikke alene griber Gud ind i menneskers liv gennem forbøn, men han skaber også hos den, der beder, en ægte rummelighed og kærlighed til mennesker.

Vi kan sammenligne forvandlingen med Jesu helbredelse af den blinde i Betsajda i Mark 8,22. Da Jesus havde helbredt ham, syntes han, at mennesker blot lignede træer. Jesus gentager helbredelsen, og derefter kunne han tydeligt skelne mellem træer og mennesker. Når mennesker kan være som

træer for os, fordi vi ikke kan rumme dem, kan Jesus gennem bøn åbne vores øjne for det enkelte menneske og skabe rum for det. Der er stor velsignelse ved at bede konkret for et menneske.

15. Efterskrift

En del missionshuse har gennem Kristendoms kursus.dk vist, at de kan møde søgende mennesker. Kursusdeltagerne har sammen med ledere fra missionshuset kunnet give udtryk for tvivl, usikkerhed, modstand og uenighed, uden at føle sig sat udenfor. De har kunnet stille søgende og elementære spørgsmål uden at opleve sig anderledes, men tværtimod haft oplevelsen af at blive taget alvorligt og være accepteret.

Der var ingen oplevelse af forstillet fromhed. Noget man absolut skulle mene eller gøre. De kunne komme med vidt forskellige baggrund, hvor ingen var mere rigtige end andre. Her blev alle taget alvorligt.

Jeg glemmer aldrig en kvinde på min alder, der til evalueringen af kristendoms kurset sagde: "Under dette kursus er jeg blevet taget alvorligt. Det har jeg aldrig oplevet tidligere i mit liv."

Ud over den betydning kurset fik for dem, blev mødet med missionsfolk også en god oplevelse, og det har for de fleste været naturligt, at de fortsatte på et opfølgingskursus. Desværre har de færreste fundet ind i missionshusets fællesskab. Denne triste kendsgerning er en del af baggrunden for at skrive denne bog.

Vi vil gerne åbne missionshuset for alle, fordi vi her har fundet et godt udgangspunkt og en støtte for vort kristenliv. Vi er glade for det kristne fællesskab. Vi har noget helt særligt at tilbyde. Ikke mindst, at Bibelens Gud og den personlige tro på Jesus Kristus står i centrum.

Missionshuset burde derfor være det naturlige sted at mødes for alle, der ønsker at have med kristendommen at gøre.

Litteraturliste

Litteraturlisten indeholder både bøger, som er relevante at læse i forhold til denne bogs emne, og de væsentligste af de bøger, jeg har henvist til eller citeret fra.

RELEVANTE BØGER

Fællesskab for alle? Hans-Ole Bækgaard (Olsen) red. Flere forfattere. Forlagsgruppen Lohse 2009

Når tro og liv brager sammen. Jens Ole Christensen. Logos-Media/Credo 2009

At give det videre – med øjne, ører, hænder og mund. Heine Holmgaard. Lohse/Agape 2009

Gør som Gud – bliv menneske. Stefan Gustavsson. Logos-Media 2008

Fra ord til kød. Niels Nymann Eriksen. Forlagsgruppen Lohse 2009

LITTERATURHENVISNINGER

Vilhelm Beck – En Mand og hans Gerning. Chr. Sørensen. Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark 1913

Troens rige. Samlede skrifter bind 7. Helliggørelsen og vor natur. Bind 8. C.O. Rosenius. Dansk Luthersk Forlag 1974

De stærke Jyder. L.C. Petersen. O. Lohse 1923

Opdragelseskristendom og vækkelseskristendom. Ole Hallesby. Lohses Forlag 1982

Om forfatteren

Søren Juul Skovenborg, født 1953 i Stouby nord for Randers

Gift 1981 med Alice Kjøller og far til tre voksne drenge
Diakon/plejihjemsassistent fra Kolonien Filadelfia 1979

Bibelskoleophold 1975, 1979/80

Ansæt på hospital og plejehjem frem til 1993 i Hornbæk, samtidig frivilligt arbejde med pionermission ud fra et missionshus

Missionær i Indre Mission 1. feb. 1993 i Århus, 2002 i Græsted.

UDGIVELSER:

Nikodemus-modellen. Hjælp til den evangeliserende samtale. Lohses Forlag 1997

Hverdagsvidne – tro til hverdag. Lohses Forlag 1998. Medforfatter: Johan Schmidt Larsen

Levebrød – 366 andagter. Lohses Forlag 2002. Medforfatter

... og andre fortællinger. (Forskellige titler). Bidrag med noveller fra 1997 til 2002. Lohses Forlag

Vejledning til at bruge Alpha i en almindelig luthersk sammenhæng. Forlaget Mediacellen 2004. Medforfattere: Helge Pahun og Jens Linderoth

Kursusmanualen for Kristendoms kursus.dk. Forlagsgruppen Lohse (Forskellige versioner fra 2008)

Dig og kristendommen. Kristendoms kursus for unge. Forlagsgruppen Lohse 2011